

7. Коковіхін С. В., Писаренко П. В., Біднина І. О., Шарій В. О., Бойценюк Х. І. Науково-практичні аспекти планування та оперативного управління режимами зрошення сільськогосподарських культур із використанням інформаційних технологій. *Зрошуване землеробство: збірник наукових праць*. 2020. № 73. С. 43–49. <https://doi.org/10.32848/0135-2369.2020.73.8>.
8. Зозуля О. Л., Паламарчук В. Д., Мазур В. А. Кукурудза створення та вирощування гібридів. Вінниця: ФОП Данилюк, 2009. 199 с.
9. Паламарчук В. Д., Паламарчук О. Д., Колісник О. М. Селекція та створення гібридів кукурудзи. *Хранение и переработка зерна. Научно-практический журнал*. №2(128). 2010. С.23–25.
10. Паламарчук В. Д., Поліщук І. С., Каленьська С. М., Єрмакова Л. М. Біологія та екологія сільськогосподарських рослин. Вінниця, 2013. 636 с.

УДК: 632.26:633.111.

ШКІДНИКИ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ ТА ЗАХОДИ ЗНИЖЕННЯ ЇХ ЧИСЕЛЬНОСТІ В УМОВАХ ПІВДНЯ УКРАЇНИ

Лось С.І.

здобувач другого ступеня вищої освіти
агробіотехнологічного факультету

Соломонов Р.В.

к. с. –Г. н., в. о. доцента
кафедри захисту, генетики і селекції рослин
rusolomonov@ukr.net
Одеській державний аграрний університет,
м. Одеса, Україна

Анотація. Показано видовий склад шкідників пшениці озимої які завдають шкоди на протязі вегетації, та основні міри боротьби з ними. Встановлені оптимальні строки, норми витрати, складові бакових сумішей препаратів. Доведена ефективність застосування різних груп препаратів проти шкідників у посівах пшениці озимої в південному регіоні країни.

Ключові слова: пшениця озима, шкідники, препарати, заходи боротьби.

Шкідники пшениці озимої поділяються на багатоїдні і спеціалізовані монофаги. Також їх поділяють за пошкодженням у різні фази розвитку пшениці: шкідники сходів, 3-х – 5-ти листків, осіннього кущення (злакові

попелиці, цикадки, шведські мухи, хлібний турун, личинки підгризаючих совок), весняного кущення, вихід в трубку (хлібні блішки, п'явиці, хлібний пильщик), колосіння – молочно-воскова стиглість, дозрівання (клоп шкідлива-черепашка, хлібні жуки і туруни, звичайна зернова совка). З осені і впродовж всієї зими та навесні можуть наносити шкоду мишоподібні гризуни (польова миша, курганчикова миша). У заходах боротьби з мишоподібними гризунами у польових умовах застосовують приманки, які розкладають (опускають у нори). Приготування таких приманок доволі проста. Зерно змішують з препаратом родентецидної дії (фосфід цинку), можна застосовувати вже готові приманки. Проти багатодіних шкідників які мешкають у ґрунті застосовують інсектицидні протруйники насіння (дротяники, несправжні дротяники, личинки хлібного туруна, личинки підгризаючих совок). Серед протруйників насіння можна використовувати хімічні препарати з різною діючою речовиною: похідні фосфорної кислоти Феніламіді, Неонікотиноїди; фосфориста кислота Фосфіт калію Імідаклоприд (Прем'єр Голд, 73 %). Препарати хімічної групи: Фенілпіроли, Стробілурини, Тριαзоли, діюча речовина: Флудиоксоніл, Азоксистробін, Тебуконазол (Максим форте 050). З метою запобігання непродуктивним втратам поживних речовин в осінній період і навесні та уникнення конкуренції культурних рослин із бур'янами доцільно застосовувати осіннє внесення гербіцидів: Гранстар Голд (д. р. Трибенурон-метил 562,5 г/кг, Тифенсульфурон-метил 187,5 г/кг) у суміші з Діален Супер. Стійкі бур'яни до 2,4-Д застосовують Флоракс Дуо 70 %, в г або Дербі 175 ск (д. р. Флуметсулам 100 г/л, Флорасулам 75 г/л) – 15 г/га, Ларен (д. р. Метсульфурон-метил 600 г/кг) н. р. 0,15-0,25 кг/га, Калібр (д. р. Трибенуронметил – 250 г/кг, Тифенсульфуронметил – 500 г/кг) н. в. 40-60 г/га. Інсектицидна обробка проти комплексу шкідливих комах у період вегетації препаратами з такими діючими речовинами: Альфа-циперметрин, 100 г/л у нормі витрати (н. в.) 0,15 л/га, Диметоат, 400 г/л у н. в. 1,5 л/га, Фоксим 50 г/л н. в. 1-2 л/га, Бетацифлутрин 2,5 г/л н. в. 0,25 л/га.

Крім хімічного захисту посівів пшениці озимої від шкідників треба враховувати агротехнічні і організаційні. Насамперед вибрати найкращі сорти які мають різну біологічну групу для уникнення ризику впливу негативних факторів погодно-кліматичних умов, інтенсивну технологію вирощування зернових культур з елементами біологізації і повного мінерального живлення.